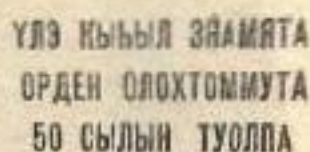

Орган Чурятчинского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов
трудящихся Якутской АССР

Талсара 40 см-ла
Сыланата 3 күрчү

Эншилги үөрэх дьылыгар
билигниттэн бэлэмнэниэххэ

П. СПИРИДОНОВ,
методический кабинет
развивающего

П. СЕДАЛИЩЕВ ФОТОГРАФИЯ

Хяһыат аарааччыларга отчуоттуур

редакциясынын 11 айыгар үлөтүн туунун паразитизмдерге өтүүсүн эпидемиология секретары таб. Гуляев Е. Д. оңордо. Министртен, колхозтуктар-
тан, каймакка суруйар кийи
арыйлах. Корреспонденттер
постар мөлтөктөн уландалы.

Тың өңгөт табармалары П. Е. Неустроев М. Д. Левиной жактан темалары матырыялы комитеттен көп бөлүнүшүгө ийгилик.

Оройуон Советын XII-с ыгырыылаах XII сессиятын
туһунан ИНФОРМАЦИОННАЙ ИЙТИННЭРИИ

Данналарга дууллааһынга тый аттлар: В. И. Содаиццо — планетания зоотехнига, А. А. Синаев — культура ет-
делни сабаһынга, М. Е. Софронев — РПС председатели
содотуонкара солбуйааччы, А. М. Дармаев — оройуоналар
десничества десничей, М. И. Давыдов — Эрилик Эристин
атыннан молкон илһынныкыта, В. Е. Дьячковский — районо
сабаһынга, А. Е. Николов — «Сельхозтехника» отделе
нытын упралляюуһа, К. Ф. Петров — лесопункт началь-
нига, Н. Н. Хомолодов — Соловьев иһилигин Советын ис-
подкому секретара, В. Ф. Ермолаев — интернат-оскуола
директора, И. А. Федотов — Вахем иһилигин Советын ис-

Итого в эту сессию атын үчкө барыштарынын чыккан аты
общественный сорууларга алынганын наркына контуруу
комитетин чыкканын алынганын тт. И. Н. Платонов
А. Т. Нарсанованын бексөөтө. Ороуоннаады наркына
контуруу комитетин чыкканын тт. М. Е. Софрон
В. И. Ном алынганын.

С. ПЕТРОВ

ЫЧЧАТ-КОМСОМОЛЬСКОЙ
ФЕРМАЛАР КУСТАЛАБАЛЛАР

Ахсынның 21 күн, Эрлик
Эрстийн аатынан колхоз Мал-
дасхитыи начальнай окуула-
тын кизг ссалата тобус- толору
донунан, ою-аймах айдаанынан
судла.

Вүгүн машина үерүүлэх нув. Социалистический муоталаһын үсулуобуйатын түһгээ «Сардаг» ыччат-комсомольский ферматигар Уорбатаары «Комсомол 50 сыйла» ыччат-комсомольский ферматын коллектива малдыгын калла. Малдыгтар автобустан түһээт оройонига бигр бастакынан үлээ кийрбөт механизированнай хотону көрөн, сардонгахтайан калаллар.

Оройуонига биллэр-көстөр үчүгэй үлэлээх ыччат-комсомольский фермаларын коллективтара майна мууунулар. Кинилэр тобуу күүстөрө «оскуола — производство — үрлүк уорак» диил девизинан колхозка сүөһү интиитигэр үлэли тахсыбыт. Диринг уонна Чурашчы өртө оскуолаларын бүтэрбит, билиги сазаны аһааччыларбыр, үчүгэйгэ көбүлээччилэрбит буолаллар. Үөрүүлээх муһныха президиумтар Уорба уонна «Сардага» ыччат-комсомольский фермаларын старшайара Мария Титова, А. Н. Пестерева, комсомольской тарылталар секретардара Мария Дьячковская (Уорба), Елена Пестерева (Сардага) уонна икки учаастактар бииргэ дьирирдэр Н. И. Дьячковский, В. Л. Васильев ологодор.

Колхозтаары комсомольский комитет представителя бу нийс фермалар социалистической куо-

талаачыларын үсүлүбүятын түшүнүгүн билишпээр. Ички фермалар етармайдара уюна комсомольский тэрияталар секретардарда байланыш үлөлөрүн хамнастары, баялаачыларын тустагынан көпөткүлөр. Фермалар коллективтара куоталааны үсүлүбүятын үөрүүлөөхтх ылымдар.

Од көөнниттөн көрсүнүү художественнай чаанытар ыалдыттар «Ташара - пакааһа» диги А. Софронов пессатыи уонна киги программалаах көишери түрүрдүлэр. Оиио көрөөччүлэр истиги бэйир-бэллэрин ийирой көрөөччү Аня Григорьева хас да үтүүүлэ, Мария Титова «Ташадыг ийэки», маннык-сыг Матрена Дюлорова «Ташта-быт», тракторист Николай Григо-рьев «Хайа, хайан кэлэрин?» диги сөзүмдара, Татьяна Пессель-скал «Ийэ дойдун» диги хоббоно уонна Нила Кондратьева оон-нообут сипкаларга ыллаллар.

Прохоний Флегонтов председателем жюри. Младший сын оошнууларын туурт баалынан сынап, агага уюна «Сардага» иччат-комсомольский ферматын коллективна штинизер асса тах-симылаахтаа оошнууларыгар бадарда. Итэ кэсинтэн маасса-бай оошнуу түүн хойукка диер буолла. Иччаттар ылаан-туо-йы, оһуоһайдаа, үгэи-көтөн улаханын астынан тардасты-лар.

М. КЛИМОВА,
колхозабы номсомольскай
таһилта секретара.

Итэбэс элбэх, ирдэбил кыра

Калипин дэвгийн нөлхдэ Дингэнзүгэй үүдэстэйг 19 жилигэн-
нээх консомольсхай тарилта үч-
чат эртотутар мытар үлэтэ-хам-
наһа билингги кордобулгэ ыраа-
гдан миннэттэбэт.

Комсомольской мунhyaхтар үчүгэй тэрэмhиha, баламэ суох мытыллаллар. Бонпурустары дуулаһыныгэ комсомолентар тыл эппэттер. Секретарь Пинигин Е. А. соротодун тыл этэринэн мунгурданыллар. Иччат ортотутар иптар, үөсөтөр үлэ былааһынах- тыл мытыллыбат буолан баар итэвэстэр туоратыллыбаттар. Комсомольской * тариата кэпкэтэ кыйып хангатыллыбат. Агитатор комсомолентар уота-куоһэ суох үлэниилэр. Чилиэниискэй усу- куоһу комуһуу туруга эмпэ туп-

сарылыбата. Сорхотер кемсольской сорудады телорбобуолууну, үлөтөн аккастанымна таһараллар, бейлэрин түстаах үлэлэригэр эппитянабаах сыйманнабаллар.

Илчиг орлогчтар сабыднан,
интер үлэ жалтогун түмүгэр об-
ществоннай бэрээдэги кэлини,
арыгылаанын чакчыллара эмиз
бааллар. Комсомол чилинэ Иван
Гуляев баччаанга дээрн учуок-
ка турбакка сылдыар. Килин үгүс-
түк итирлетиңир, бэрээдэги ко-
до бар.

Комсомольская терилта үлэтин тусгарага райкомол өтүтүтөн сомтоох көмө, сабылал, өңөмүл-дөмүл күүтүлүр.

Р. СТЕПАНОВ.

СВЕРДЛОВСКАЯ УОБАЛАС.
Алды өрус бизэсгэр дорусбуй
на «сызба» аһылына. Верхне-
алдинскайдаабы металлургичес-
кий завод рабочайдаа сынньа-
н күннэрин манна атаараллар.
Синимонна: слесарь Юрий Поз-
дников сынньалаҥын кэмгэр
илыксыттар базачарыгар.

А. Грахов фотота.
ССТА фотохронинизта.

МОСКВА. Бу «клен» тип-
тээх кыраанг дьиз сайынын
сынньанарга аналлаах. Быра-
йыгы «Глазасбестцемент»
о п т н а й-производственной
предприятия иллэрдэ. Хоо-
туһалаах ииз — 9 кв. метр,
террасата — 5 кв. метр. Дьиз
мустата, истизнэлэр уонна
кырыысата итинни, тымныы-
ны аһарбат. Онон кыһын, са-
йын өлөрүггө температурата
сыттоох. Манньы дьизэри
сынньанар зоналарга, тури-
стическай базаларга, садтарга
тутуохха сөл.

Н. Хренников фотот.
ССТА фотохрониката.

Чурапчы оскуолата 100 сылын көрсө
ОСКУОЛА БАСТААН АҢЫЛЛЫЫТА

Боотурускай улаус кинигэр
—Чурапчага оскуоланы аһар ту-
лунан маңһый 1818 сыллааҕа
туруорса сылдьыбыттара биллэр.
Ол эрэри ити туруорсуу уоба-
лас үрдүк сөдөлөөхторунан өйөм-
мөтөх.

Архив (Саха АССР БГА 29-п. ф., 29-1 ст. 950 дь.) докумуннара нэспикэлэринэн, 1871 сыл-даахха сэттинин 16 күнүтэр Бостурускай улуус 24 нэһилиэгин баһылыктара түмээн мунуулаах-таан баран, улуус бөйөтүн үбү-нэн начальнай училищени аһар-та көрдөспүттөр. Ити көрдөһүүнү ол нөмгө Чурапчыга тахса сит-дэр Якутскай уокуругун исправ-нига Антипин ойеобут. Онон улуус нэһиликтэрин кыһнар дьонноруттан сиэртыба баһылыт-тан үл хомуйбууттар. Весирссел-скай таһара дьөтүн таһыра-Дазанскай ферма курсун бүтэр-дэлэр Михаил Игнатьев дьон 2-с Сайахсыт киһитигэр аһаар улуус-туггарбыт дьөтүн сиптигэр-барбыттар. Ол Игнатьев дьон-сипиллэрэ Олуохума уокуругар-үлэтин хаалбыт эбит. Онон киһи-дьөтүн оскуолага ыларга бы-һаарбыттар.

Малгай оркуоланы 1872 жылдагы 9 күнүгө чейинки жылдыгы. Ону 1872 жылдын 9 күнүгө чейинки жылдыгы.

инспектора К. Николаев дүн кини собулзэботэх. Кини мэлыйыгар суол алдьанарынан уолна ололор эрдэ үөрэнэн бүтөн, сэлэнн мыйны үлэтигэр төрөнүүттэригэр көмөлөһө барыалтаахтарынан оскуоланы кулач тутар 25 күнүүгэр аһарга эһинт. Афанасий Сивцев дүн улуус старостата оскуола дыһага бүтүүгэр дикери бэ-йитин дыһагин ололор үөрэмэллэригэр биирээрэ, босхо оттугу-нан, сырдагынар уотунан хааччыйарга баратын ыта сымдыг быт.

1872 сыллааха нуус устар 4 күнүгөр улус 24 нөһүлүгүн баһылыктара мустан эмиз муһундахтабыттар. Ити күн оскуола, духовенство сорунуулаахтык утарсыбытын үрдүһү үөрүүдэхтик аһылыбыт. Биһи оскуола аһан тутар дыһаларын ситэрбиттар. Оскуола 25 ыһа аһылыбыт. Учууталынан баһыһанай төртүтүһ Николай Припухов дэн күһү үһүлэбит.

Ити муниъахда сэл ахын
улуустан ис түбээнинэн сана
аһыалыбыт оскуола 1460 ос-
куобайы хомуйарга, ити устат 22
орону босхо аһыал-танганын
халчыйарга уураахтаабытар.
Олохтоох нэһилиэнньэ оскуола
аһыалытын өрө көтөүлүн

көрсүбүт. Иккинчи Хатылы ийин-
лигини старостата Григорий Нов-
городов окуучуларга буюк баларам
туугаран бизден баратын эшиг.

Ути көптөн ала Чурапчы оқуолатыгар тыһымиччалан өрүөрүннө. Бу оқуолада саха литературатын тергүтээбит А. Е. Булаковский эмне үөрөнө сыһыбыта. Волигин Чурапчыдагы ыһыастаах оқуоларга кини ааһыһан аһтанар.

Советский бйлаас сымларытар
оскуола оройуонна уората, сым
дыга тэниинигэ сууна улахаа
суолталаммыта. Ону Советский
бйлаас сымларытар Чуралча
оройуонуттан элбэх ахсааппаах
урук, орто уорактаах специа-
листтар, 20-ча наука доктордара,
кандидаттара, 10-тан тахса су-
руйааччылар, уонунан аарыылар
искусство деятельлэре—артистар,
художниктар, о.д.а. үүмүктэ-
ра туолуулар.

Саха сириг кырдыгас остуу-
дларымтан биридестерэ—Чурап-
чы орто оскуолага аны балтараз
сылы кыйабатынан бэйэтин 100
саабын бэдиһтэрэ.

С. ЗРТЮКОВ,
Саха АССР Кинн гос. архи-
вын научнай үлэһитэ.
И. ФЕДОСЕЕВ
сурьдуччы.

**ҮРДҮН КУЛЬТУРАЛААХ
БУОЛА УЛААТАР МҮНИ**

НЫЛААС ЧААНА

Чурагчы аяксы кылаастах
эскулатын төрдүс «Б» кылаа-
зыгар учуутал М. Д. Неустрое-
в үөрөнөччилерин кылаас чы-
гыгар бөрт өргөн бөлөмнөбитэ
Кини культурнай кини днэ
ким буолуохтаадын бары өттү-
нэн кинигиник ырытан көпсөбө-
түн үөрөнөччилөр болуобу-
һунтилэр. Виснада кинигини
үрэлөр күннөбү олохторугар
көрөүлөр түбөлтөлөрүгөр хай-
дах аллас быһыылалларын
уонна ону хайдах көпсөрүүк
төхтөрүн туһунан сөмүлөө
төрдөрдүлэр. Хас бирдин тү-
бөлтөнү үөрөнөччилөр ким
туохха сыһынтыын дүүллөһөн
сөмүлөө дитилэр.

Слепцов Валентин уюнна Го-
голев Вана бийр тубытэни оол-
нооси кэрдөрүдүр. Валентин
тулуссун Ванины көрсө түкү-

уонна мыйытар: Ээб, дордоор, хас
чаас буолла? Онуоха Вильг
хардарар: «12 чаас». Учуутал
бу түбэлтэҕэ кылаастан мыйы-
тар: Манны ким тугу сымста?
Ариша Петрова этэр: Мин са-
паабар, Валентин бастаан дордо-
болохуохтаах, ол кэминистин
«Валһамста, этэн кулу эрэ, хас
чаас буолла?» дэин этиэхтээ-
этэ. Ариша ити этинин кы-
лаас соһоһуунун пабар.

Кинигэ маданымызгар оё
лор учеракна тураллар. Ини
харчытын алдас сиргэ түбөр
Ону Толя ылан бээрбитигер Ни
на кыһытгар; Кини харчы
тын ылына, ити миң харчыма
Толи: Тымй, туох буоллу
эбэннөрө.

Ники: Тоғо кытардың, иһи!
ки хирмаланналары тыңары дуо
Уоруях!

Учуутал кылаастааг мыйтар
Одолоор, —манна ким туғусам?
та? Ильяш Тейлоухов өппөнө
тир: Нина кини харчыты
сиртен ылан бизбититер Толь
жа махтаныхтаах уонна үөбү
суохтаах. Ити курдук хас д
түгөни оонньоон үөрөнүччүлөр
элбегин биллилер-көрүлөр.

Кылаас чааһын түмүктөөр
сурган Мария Дмитриевна ки-
туом санаалаадын эторигер кө-
дөһөр. Вастакы уулы Ильяш
ТЕПЛОУХОВ ылар: Бейни бү-
гүн кылаас чааһыгар култу-
найдык тутта-хапта сылдыар-
куьтурнай дьон буола ууласта-
ра элбөхкө үөрөннүбүт. Үрү-
нүттүгүр бүгүн манна көксө-
лөт уонна дьарыттанымат (оо-
һоон көрдөрбүт) быраабылал-
ры үгүспүт тутуспат этиби
С. ЭВЕРСТОВ.

